

Rapport

Datum: 12 oktober 1999
Rapportnummer: 1999/441

Klacht

Op 1 september 1998 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer B. te Schwalmstadt (Duitsland), met een klacht over een gedraging van het Ministerie van Justitie. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld. Op grond van de door verzoeker verstrekte gegevens werd de klacht als volgt geformuleerd:

Verzoeker klaagt erover dat de Minister van Justitie op 11 augustus 1998 het verzoek om tenuitvoerlegging in Nederland van de in de Bondsrepubliek Duitsland door de rechter aan hem opgelegde gevangenisstraf, heeft afgewezen.

Achtergrond

A. TENUITVOERLEGGING VAN BUITENLANDSE STRAFVONNISSEN IN NEDERLAND

1. ALGEMEEN.

1. De overdracht van de tenuitvoerlegging van door buitenlandse rechters aan - onder meer - Nederlanders opgelegde gevangenisstraffen is geregeld in de Wet tenuitvoerlegging strafvonnis (Wots, zie hierna onder 3.), welke wet tot stand is gekomen ter uitvoering van het Verdrag inzake de overbrenging van gevonnisde personen (zie hierna onder 2.). Op basis van dit verdrag en de Wots kan overbrenging plaatsvinden op twee manieren. De eerste is de zogeheten exequatur-procedure waarbij de Nederlandse rechter de in het buitenland opgelegde straf omzet in een straf op basis van Nederlandse regelgeving. De tweede is de rechtstreekse overname als bedoeld in artikel 43 Wots. Bij deze overname wordt de in het buitenland opgelegde straf rechtstreeks, dat wil zeggen zonder omzetting, overgenomen. Een dergelijke overname wordt in de memorie van toelichting bij de Wots omschreven als van toepassing in uitzonderlijke gevallen (zie hierna onder 3.). Dit hangt samen met de omstandigheid dat het verzoek tot overdracht niet door de gevonnisde persoon kan worden gedaan, maar uitsluitend door de staat waar de gevonnisde persoon verblijft. Deze staat kan rechtstreekse overname van de straf als voorwaarde stellen voor overbrenging.

2. Zodra de tenuitvoerlegging in Nederland van een op basis van artikel 43 Wots overgenomen buitenlands strafvonnis aanvangt, is de Nederlandse wetgeving van toepassing op de verdere tenuitvoerlegging. Dit betekent dat de regeling van vervroegde invrijheidstelling na het verstrijken van tweederde van de strafduur van toepassing is, evenals de Gratiwet. Eventuele gunstiger regelingen op basis van het recht van de veroordelende staat zijn niet langer van toepassing. In deze zaak is in dit verband onder meer de Duitse regeling van belang op basis waarvan veroordeelden na het verstrijken van de "Halbstrafe"-termijn vervroegde invrijheidstelling kunnen vragen (zie ook bevindingen onder A.3).

2. VERDRAG INZAKE DE OVERBRENGING VAN GEVONNISTE PERSONEN (VERDRAG VAN 21 MAART 1983; TRB 1983, 74)

Artikel 9:

"- 1. De bevoegde autoriteiten van de Staat van tenuitvoerlegging dienen:

a. de tenuitvoerlegging van de veroordeling onmiddellijk voort te zetten of op grond van een rechterlijke of administratieve beschikking op de in artikel 10 vermelde voorwaarden; of b. de veroordeling door middel van een rechterlijke of administratieve procedure in een beslissing van die Staat om te zetten, waarbij voor de sanctie in de Staat van veroordeling opgelegd, een sanctie in de plaats wordt gesteld, zoals voorgeschreven voor hetzelfde strafbare feit naar het recht van de Staat van tenuitvoerlegging onder de in artikel 11 vermelde voorwaarden. -2. De Staat van tenuitvoerlegging stelt desgevraagd, vóór de overbrenging van de gevonnenste persoon, de Staat van veroordeling in kennis welke van deze procedures door hem zal worden gevolgd. -3. De tenuitvoerlegging van de veroordeling wordt beheerst door het recht van de Staat van tenuitvoerlegging en alleen die Staat is bevoegd om alle ter zake dienende beslissingen te nemen. -4. Een Staat die, ingevolge zijn nationale recht, geen gebruik kan maken van eerder in lid 1 genoemde procedures ter tenuitvoerlegging van maatregelen op het grondgebied van een andere Partij opgelegd aan personen aan wie wegens hun geestelijke toestand het begaan van een strafbaar feit niet is toegerekend en die bereid is die personen voor verdere behandeling over te nemen, kan door middel van een aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa gerichte verklaring de procedures aangeven die door hem in dergelijke gevallen zal worden gevolgd." Artikel 10:

" 1. Ingeval van voortzetting der tenuitvoerlegging is de Staat van tenuitvoerlegging gebonden aan het rechtskarakter en de duur van de veroordeling, zoals die zijn vastgesteld door de Staat van veroordeling. - 2. Indien deze veroordeling evenwel naar aard en duur onverenigbaar is met de wet van de Staat van tenuitvoerlegging, of indien de wet van die Staat zulks vereist, kan die Staat door middel van een rechterlijke of administratieve beschikking, de sanctie aanpassen aan de straf of maatregel door zijn eigen wet voor een soortgelijk strafbaar feit voorgeschreven. Wat de aard betreft, zal de straf of maatregel voor zover mogelijk overeenstemmen met die welke door de ten uitvoer te leggen veroordeling is opgelegd. De door de Staat van veroordeling opgelegde sanctie zal hierdoor naar aard en duur niet worden verzwaaard en evenmin zal het door de wet van de Staat van tenuitvoerlegging voorgeschreven maximum hierdoor worden overschreden."

3. DE WET OVERDRACHT TENUITVOERLEGGING STRAFVONNISSEN (WET VAN 10 SEPTEMBER 1986, STB. 464, IN WERKING GETREDEN OP 1 JANUARI 1988)

Artikel 43: "1. Voor zover een verdrag daarin uitdrukkelijk voorziet kan, op aanwijzing van Onze Minister, de tenuitvoerlegging of verdere tenuitvoerlegging van een in een vreemde Staat opgelegde tot vrijheidsbeneming strekkende sanctie in Nederland plaatsvinden buiten toepassing van afdeling C van dit hoofdstuk.

2. De in het vorige lid bedoelde aanwijzing kan slechts worden gegeven, indien uit een door de veroordeelde ondertekende verklaring blijkt dat hij met zijn instemming naar Nederland is overgebracht met het oog op de tenuitvoerlegging of verdere tenuitvoerlegging van de hem opgelegde sanctie.

3. De in het eerste lid bedoelde aanwijzing kan slechts worden gegeven nadat advies is

ingewonnen van de bijzondere kamer van het gerechtshof te Arnhem, bedoeld in artikel 73 van de Wet op de rechterlijke organisatie.

4. Hangende de beslissing tot het geven van een aanwijzing, kan de veroordeelde met toepassing van de artikelen 8-12 voorlopig van zijn vrijheid worden beroofd.

5. De tenuitvoerlegging van de in het eerste lid bedoelde sanctie geschiedt op last van de officier van justitie, aan wie op de voet van het bepaalde in de artikelen 15 of 17 de stukken in handen zijn gesteld."

4. De Memorie van Antwoord bij het voorstel tot de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen

(Tweede Kamer 1984-1985, 18 129, nr.6, p. 12-13):

"Het wetsontwerp voorziet niet in rechtsgangen voor een veroordeelde indien, anders dan hij zou wensen, wordt besloten de tenuitvoerlegging van een buitenlands vonnis niet over te nemen of om geen overdrachtsverzoek tot tenuitvoerlegging van een Nederlands vonnis te doen. Een dergelijke rechtsgang past niet in het systeem van de wet, omdat dat zou veronderstellen dat de veroordeelde een afdwingbaar recht heeft te opteren waar hij een aan hem opgelegde sanctie ten uitvoer gelegd wenst te zien. Zo min als een verdachte het recht heeft te bepalen of en waar hij zal worden vervolgd, zo min past het in het systeem van het Nederlandse strafrecht en van de opvattingen van de ondergetekenden over het internationale strafrecht, dat de veroordeelde rechtens kan afdwingen een in het buitenland aan hem opgelegde straf in Nederland te laten executeren of hem een door de Nederlandse rechter opgelegde sanctie niet hier te lande maar elders te laten ondergaan. Naar aanleiding van artikel 43 van het wetsontwerp vroegen de leden van de P.v.d.A.-fractie waarom er geen voorziening tegen een ministeriële aanwijzing, als bedoeld in het eerste lid, is opengesteld. De reden hiervoor is, dat er aan die beslissing een rechterlijke adviesprocedure voorafgaat, die, voorzover deze tot een negatieve advisering leidt, de minister bindt. Het lijkt bepaald overtrokken om een op basis van een rechterlijk advies tot stand gekomen beslissing vervolgens weer aan toetsing van de rechter te onderwerpen. Ook artikel 5, onder e, van de Wet Arob maakt dergelijke beschikkingen niet vatbaar voor administratief beroep. De ondergetekenden hechten er aan duidelijk te verklaren dat naar hun opvatting de in artikel 43 voorziene procedure alleen in uitzonderlijke gevallen toepassing behoort te vinden en dat waar mogelijk ernaar gestreefd dient te worden dat de in het wetsontwerp geregelde exequaturprocedure gevolgd kan worden. Het ziet er naar uit dat de meeste landen, met welke Nederland naar verwachting aan strafrechtelijke executieverdragen zal worden gebonden, tegen toepassing van de exequaturprocedure geen bedenkingen zullen koesteren. Andere landen zullen wellicht de voorkeur geven aan toepassing van de in artikel 43 voorziene procedure, doch zullen hun overdrachtsbeleid daarvan niet afhankelijk maken. Zou men dat wel doen, dan kan Nederland zich daartoe niet bij voorbaat binden, omdat in elk geval het advies van de bijzondere kamer van het Arnhemse Gerechtshof moet worden afgewacht. Bij voorbaat kan echter wel gesteld worden dat artikel 43 alleen toepassing behoort te vinden in gevallen, waarin de in het buitenland opgelegde sanctie niet excessief zou zijn in verhouding tot hetgeen naar Nederlandse maatstaven in het concrete geval passend zou

worden geacht. De leden van de P.v.d.A.-fractie wezen er in dit verband op dat in dergelijke gevallen ook het gratie-instrument als correctief zou kunnen worden aangewend. Dat moge onder bepaalde omstandigheden zo zijn, doch de ondergetekenden zouden hier toch niet de indruk willen wekken dat het gratierecht ten aanzien van buitenlandse vonnissen een andere rol toekomt dan ten aanzien van Nederlandse. Zij zouden willen vasthouden aan het uitgangspunt, dat gratie voornamelijk, in omstandigheden, die ten tijde van de vonniswijziging of de exequaturuitspraak nog niet bekend waren, en die, ware dat het geval geweest, mogelijk tot een nadere strafoplegging hadden geleid, haar rechtvaardiging dient te vinden. In de memorie van toelichting is omstandig uiteengezet, waarom de ondergetekenden hebben gemeend er goed aan te doen een procedure van onmiddellijke tenuitvoerlegging in het wetsontwerp op te nemen. Zij menen dat zij, door het inschakelen van de bijzondere kamer van het Arnhemse gerechtshof, toch een procedure hebben ontworpen, waardoor wordt gegarandeerd, dat het niet tot lichtvaardige toepassingen van deze uitzonderlijke procedure zal komen. Wat de leden van de P.v.d.A.-fractie precies voor ogen staat, als zij spreken over een procedure "die meer overeenkomt met de exequaturprocedure" is hen niet direct duidelijk. Te vrezen valt, dat iedere wijziging van deze bepaling waardoor aan de rechter een "strafveranderende" bevoegdheid wordt toegekend, het op blz. 36 van de memorie van toelichting geschetste dilemma zal versterken."

B. OPIUMWET

(Wet van 2 juli 1993, Stb. 449, in werking getreden op 5 mei 1994) Artikel 2, eerste lid: "Het is verboden de middelen, vermeld op de bij deze wet behorende lijst I, dan wel aangewezen krachtens het tweede of derde lid:

- . binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen;
- . te bereiden, te bewerken, te verwerken, te verkopen, af te leveren, te verstrekken of te vervoeren;
- . aanwezig te hebben;
- . te vervaardigen." Artikel 10, vierde lid:

"Hij die opzettelijk handelt in strijd met een in artikel 2, eerste lid, onder A, gegeven verbod, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie."

Onderzoek

In het kader van het onderzoek werd de Minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tijdens het onderzoek kregen de Minister en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werd de Minister en de advocaat-generaal bij het gerechtshof te Arnhem een aantal specifieke vragen gesteld. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De Minister deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.
Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. FEITEN

1. Op 24 juni 1996 is verzoeker gearresteerd op de luchthaven van Frankfurt am Main (Duitsland) op verdenking van drugssmokkel. Verzoeker is in verband met dit feit op 4 september 1996 door het Landgericht Frankfurt am Main veroordeeld tot 6 jaar gevangenisstraf. Op 5 september 1996 diende verzoeker bij de autoriteiten van de Duitse deelstaat Hessen een verzoek in om zijn gevangenisstraf in Nederland te mogen ondergaan. Zijn advocaat diende een gelijk verzoek in op 4 oktober 1996. Bij brief van 10 juli 1997 deelde het Ministerie van Justitie van de Duitse deelstaat Hessen aan de Nederlandse Minister van Justitie mee te kunnen instemmen met voortzetting van de tenuitvoerlegging met toepassing van artikel 10 van het verdrag inzake de overbrenging van gevonnenen personen (zie achtergrond, onder **A.1.**; N.o.).
2. De Minister van Justitie deelde verzoeker bij brief van 11 augustus 1998 onder meer het volgende mee:
"Bij brief van 11 juni 1998 heb ik u bericht dat ik een beslissing op uw verzoek zal nemen na ontvangst van het definitieve advies van het Gerechtshof te Arnhem. Op 3 augustus 1998 ontving ik het advies van het hof. Dit advies luidt als volgt. Het hof is van oordeel dat is voldaan aan de voorwaarden gesteld aan de overname van een tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf. Verzoeker is in Duitsland veroordeeld tot een gevangenisstraf van 6 jaar wegens invoer van cocaïne. Het hof is van oordeel dat de in Duitsland opgelegde straf naar Nederlandse maatstaven excessief is te achten. Alleen bij aanwezigheid van klemmende omstandigheden kan positief geadviseerd worden. Uit de stukken blijkt onvoldoende van het al dan niet bestaan van dergelijke omstandigheden. Uit het om die reden opgemaakte voorlichtingsrapport (van Reclassering Nederland) van 28 april 1998, welk rapport duidelijk de nadelige gevolgen voor verzoeker en zijn verwanten beschrijft die voortvloeien uit de detentie van verzoeker in Duitsland, blijkt niet van voldoende klemmende omstandigheden. Derhalve komt het hof tot een negatief advies. Gelet op dit advies heb ik thans besloten het verzoek om overname van de verdere tenuitvoerlegging van de door het Landgericht Frankfurt am Main aan u opgelegde gevangenisstraf **af te wijzen**. Bij brief van heden heb ik het ministerie van justitie van de Duitse deelstaat Hessen hierover geïnformeerd."
3. In het kader van de advisering door het gerechtshof te Arnhem, zoals genoemd in de hiervóór geciteerde brief van de Minister aan verzoeker, bracht de procureur-generaal bij dit gerechtshof op 20 oktober 1997 advies uit. In dit advies staat onder meer:

"1. Verzoeker is wegens het koerieren van 3,9 kilo cocaïne van Columbia naar de BRD veroordeeld tot een gevangenisstraf voor de duur van zes jaar. Het voorarrest is ingegaan op 24 juni 1996. De Duitse stukken vermelden, dat het "Strafende" aangebroken zal zijn op 23 juni 2002. Niet vermeld wordt, dat de Halbstrafe-termijn bereikt wordt op 23 juni 1999, maar ik moet aannemen, dat zulks het geval zal zijn.

2. De argumenten die verzoeker aanvoert, hebben te maken met de gebrekkige gezondheidstoestand van zijn ouders, in het bijzonder zijn vader, en met de grote moeilijkheden waarmee zijn vrouw zich geconfronteerd ziet als ze bij hem op bezoek komt. Ik denk, dat het om reële situaties gaat, maar de vraag is, of verantwoord is, de straf over te nemen, als daardoor de detentie veel langer duurt. Al zou verzoeker zelf zeggen, dat hij die consequentie aanvaardt, dan nog zou ernstig getwijfeld moeten worden aan de duurzaamheid van die aanvaarding. Ik moge het hof in overweging geven de Minister van Justitie te adviseren, de aanwijzing te geven, dat de aan verzoeker opgelegde gevangenisstraf verder in Nederland zal worden tenuitvoergelegd, echter pas na verstrijken van de Halbstraftermijn." De procureur-generaal doelde hiermee op de in Duitsland geldende regeling op grond waarvan gedetineerden na het verstrijken van de helft van de totale strafduur, vervroegde invrijheidstelling kan vragen (zie achtergrond, onder **A.1.**; N.o.).

4. Bij tussenadvies van 15 januari 1998 hield het gerechtshof te Arnhem de behandeling van het verzoek voor onbepaalde tijd aan en stelde het hof de stukken in handen van de procureur-generaal voor het doen uitbrengen van een voorlichtingsrapport. In het tussenadvies overwoog het hof onder meer:

"1. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de in artikel 43 van de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen bedoelde procedure van onmiddellijke tenuitvoerlegging alleen in uitzonderlijke gevallen toepassing behoort te vinden. Waar mogelijk moet er naar gestreefd worden dat de in die wet voorziene exequatur-procedure gevolgd wordt. Die begrijpelijke voorkeur voor de exequatur-procedure wordt door het hof gedeeld. Hoewel de zich in het dossier bevindende stukken leren dat de overdracht van tenuitvoerlegging zich in dit geval naar alle waarschijnlijkheid slechts laat denken via de procedure van onmiddellijke tenuitvoerlegging, wil het hof desondanks nogmaals de nadruk leggen op het belang van het volgen van de exequatur-procedure.

2. Verzoeker is in Duitsland veroordeeld tot een gevangenisstraf van zes jaar wegens invoer van cocaïne.

3. Verzoeker heeft zijn verzoek gedaan in een schriftelijke verklaring van 18 april 1997.

4. Het hof is van oordeel dat in casu is voldaan aan de voorwaarden genoemd in de artikelen 4 tot en met 7 van de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen.

5. Het hof is van oordeel dat de in Duitsland aan verzoeker opgelegde straf naar Nederlandse maatstaven excessief is te achten. Alleen bij aanwezigheid van klemmende omstandigheden kan positief geadviseerd worden. Uit de stukken blijkt onvoldoende van het al dan niet bestaan van dergelijke omstandigheden. Daarom zal het hof de stukken stellen in handen van de procureur-generaal met het verzoek een voorlichtingsrapport uit te doen brengen over de omstandigheden van verzoeker."

5. Op 30 juli 1998 zond het gerechtshof te Arnhem zijn advies van 27 juli 1998 aan de Minister van Justitie. In het advies staat onder meer:

"Het hof heeft gelet op de brief van de Minister van Justitie van 1 augustus 1997, met bijlagen, waarin aan het hof wordt verzocht van advies te dienen terzake van de gevraagde overbrenging van verzoeker naar Nederland. Het hof heeft gelet op de conclusie van 20 oktober 1997 van de procureur-generaal bij dit gerechtshof, die heeft geconcludeerd de Minister van Justitie te adviseren in te stemmen met overbrenging van verzoeker ter verdere executie van zijn straf in Nederland. Het hof heeft gelet op zijn tussenbeslissing van 15 januari 1998. Verder heeft het hof gelet op een brief van verzoeker van 2 maart 1998, gericht aan het Ministerie van Justitie alsmede op een voorlichtingsrapport van 29 april 1998 van de reclassering Maastricht, welk rapport op 21 juli 1998 bij het hof binnenkwam.

1. Het hof neemt over hetgeen in zijn tussenbeschikking in de overwegingen 1 tot en met 5 is opgenomen.

2. Ter uitvoering van deze tussenbeschikking is voormeld voorlichtingsrapport opgemaakt.

3. Dit rapport beschrijft duidelijk de nadelige gevolgen voor verzoeker en zijn verwanten, die voortvloeien uit verzoekers detentie in Duitsland. Het hof is echter van oordeel dat niet blijkt van voldoende klemmende omstandigheden als bedoeld in overweging 5 van de tussenbeslissing.

4. Derhalve komt het hof tot een negatief advies.

5. Het hof heeft gelet op artikel 43 van de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen en op het Verdrag inzake overbrenging van gevonnisse personen. **ADVIES** Het hof: Adviseert de Minister van Justitie niet de aanwijzing te geven dat de aan H., (geboortedatum; N.o.), door het Landgericht Frankfurt am Main (Duitsland) op 4 september 1996 opgelegde gevangenisstraf verder in Nederland wordt tenuitvoergelegd."

B. STANDPUNT VERZOEKER

Het standpunt van verzoeker staat samengevat weergegeven onder klacht. Ter ondersteuning van zijn verzoek deelde hij in zijn verzoekschrift voorts onder meer het volgende mee:

"Ik schrijf U deze brief, omdat ik mijn eigen land niet begrijpen kan. Ik ben in Nederland geboren en getogen, ik heb Nederlandse ouders, ben getrouwd en mijn vrouw is ook een Nederlandse, mijn hele Familie woont in Nederland en toch heeft de Nederlandse Justitie mij niet de gelegenheid gegeven om mijn straf in een Nederlandse gevangenis uit te zitten. Neen, de Nederlandse Justitie zegt omdat de Duitse Justitie mij een te hoge straf gegeven heeft, daarom nemen wij U niet over in een Nederlandse gevangenis. Algemeen is het toch bekend dat de Duitsers een hogere straf geven als de meeste andere Europese Landen, dus ook hoger als in Nederland. Omdat dat zo is, mag ik als Nederlander niet in mijn eigen land, waarom? Hoe zwaar het voor mijn vrouw is met mij als man in een Duitse gevangenis kunt U zich waarschijnlijk wel voorstellen. Alleen al om mij te bezoeken, moet zij een avond te voor al afreizen, daar zij dan de dag erna bij mij zijn kan. Ik begrijp de Justitie in mijn eigen land niet meer! Dan als ik voor mijn huwelijk te redden; en voor verbetering van mijn toekomst perspectieven na mijn vrijlating; voor het contact met mijn

ouders etc., daar ik mijn tijd in een Nederlandse gevangenis wou afzitten, waarom wordt mij dit dan verweigerd, trots het Wots verdrag wat Nederland met de meeste landen van deze wereld ondertekend heeft??-? Wat is belangrijker-Familie en wederterug keer in de maatschappij als een Justitie-Principe? (...) Daar ik geen uitweg meer weet, wend ik mij tot U, omdat U de verbinding is tussen ons burgers en de Nederlandse Overheid, die soms tot de onmogelijkste beslissingen komen. (...) Op 1,8,1997 vraagt het Ministerie van Justitie te Den Haag om advies bij het Hof in Arnhem. Op 20,10,1997 heeft mijn Nederlandse advocaat (...) mij een brief geschreven waarin stond dat de advocaat-generaal van het Hof positief gereageerd heeft. Dan pas 4 maanden later op 20,2,1998 is het Hof van oordeel dat ze voor een verdere advisering een extra voorlichtingsrapport moeten hebben en hebben die aangevraagd bij Bureau Reclassering in Den Bosch. Dan 5 maanden later kwam de uiteindelijke beslissing, NEEN!! Omdat de straf in Duitsland hoger is als in Nederland. Waarom zo lang wachten op een negatieve beslissing en waarom een extra voorlichtingsrapport daar ze waarschijnlijk al wisten dat zij negatief zouden beslissen. (...) Ik weet niet meer wat ik denken moet. In deze gevangenis waar ik nu ben begrijpen de maatschappelijk werker en de Psycholoog het ook niet waarom deze beslissing tegen mij beslist is. Ik heb alles geprobeerd om de relatie met mijn vrouw zo goed als het ging tot stand te houden. Na deze beslissing heb ik angst dat de relatie met mijn vrouw op de klippen loopt. Daar mijn grootste hoop van uit een Nederlandse gevangenis in Nederland weer een toekomst op te kunnen bouwen met mijn vrouw weggenomen is door de Nederlandse Justitie. Ik hoop dat U mij helpen kunt en ik verheug mij er enorm op om Uw mening over deze zaak te kunnen horen oftewel te lezen."

C. STANDPUNT MINISTER VAN JUSTITIE

In reactie op de klacht deelde de Minister van Justitie onder meer het volgende mee: "De klacht heeft betrekking op het verzoek van (verzoeker; N.o.) om overgebracht te worden naar Nederland om het restant van de door de Duitse rechter opgelegde vrijheidsstraf alhier te kunnen ondergaan. Betrokkene klaagt erover dat de Minister van Justitie zijn verzoek tot overbrenging heeft afgewezen. De Duitse autoriteiten hebben mij overeenkomstig het Verdrag inzake de overbrenging van gevonnenen personen van 21 maart 1983 (zie achtergrond, onder **A.2.**; N.o.) verzocht de door het Landgericht Frankfurt am Main aan (verzoeker; N.o.) opgelegde vrijheidsstraf in Nederland verder ten uitvoer te leggen. Zij hebben hierbij de voorwaarde gesteld dat overbrenging slechts kan plaatsvinden met toepassing van de procedure van de voortgezette tenuitvoerlegging ex art. 10 van het Verdrag (...). Derhalve heb ik overeenkomstig artikel 43 van de Wet overdracht ten uitvoerlegging strafvonnissen (Stb. 1986, 464) het verzoek voorgelegd aan de Bijzondere Kamer van het Gerechtshof te Arnhem. Het Hof heeft mij bij brief van 30 juli 1998 negatief geadviseerd (...). Ik acht mij gebonden aan dit advies (zie ook MvA bij de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen, (...)) (zie achtergrond, onder **A.4.**; N.o.). Bij brief van 11 augustus 1998 heb ik dan ook zowel de Duitse autoriteiten als (verzoeker; N.o.) bericht dat ik het verzoek om overname van de verdere tenuitvoerlegging van de door het Landgericht Frankfurt am Main aan (verzoeker; N.o.) opgelegde gevangenisstraf afwijs."

D. REACTIE VERZOEKER

1. In reactie op het standpunt van de Minister deelde verzoeker onder meer mee: "Naar aanleiding van Uw brief en toegezonden stukken wil ik U vragen wat nu de uiteindelijke reden is waarom de Minister van Justitie mijn WOTS aanvraag afgewezen heeft. (...) Is het misschien zo dat Nederland de voorwaarden die het Ministerie van Justitie van het land Hessen aan een eventuele overstelling naar Nederland vast gesteld heeft verkeerd begrepen heeft. De reden waarom ik zo denk is het feit dat ik niks gevonden heb in al die stukken die U mij gestuurd heeft, waarin stond welke voorwaarde de Duitsers gesteld hadden voor mijn overstelling naar Nederland, het enigste wat erbij was, is een brief van de Duitse Justitie van Hessen waarin zij aan de Nederlandse Justitie mijn overstelling aangevraagd hebben. In die brief stond niet geschreven hoelang ik mijn straf moest ondergaan in een Nederlandse gevangenis als mijn overstelling doorgegaan was. Ik zelf ben er van uit gegaan dat ik zeker 2/3 van mijn straf moest uit zitten in Nederland en dat was voor mij geen probleem geweest zolang ik in de buurt kon zijn van mijn vrouw en mijn ouders. De Nederlandse Minister van Justitie had in zijn verklaring geschreven dat ik nogmaals een WOTS aanvraag kon indienen, maar dan pas na het verstrijken van de halve straf, dus ben ik er van uit gegaan dat Duitsland de voorwaarde gesteld had dat ik de volledige straf moest uitzitten in Nederland na mijn eventuele overstelling naar Nederland, dus de volledige 6 jaar, en dat daardoor de Nederlandse Justitie mijn WOTS aanvraag afgewezen heeft, maar van de andere kant kan ik het mij niet voorstellen dat de Duitsers zulke voorwaarde gesteld hebben, daar ik het al zwart op wit heb dat ik op 1,12, 1999 vrijgelaten en uitgewezen wordt naar Nederland en op die datum heb ik bijna 42 maanden van mijn straf erop zitten. Daarom wil ik U vragen of U er achter kan komen wat de Duitse voorwaarde waren aan mijn overstelling naar Nederland, misschien dat ik dan rust kan vinden met de Nederlandse beslissing om mijn WOTS aanvraag af te wijzen. Misschien berust de Nederlandse beslissing op een misverstand tussen de Duitse Justitie van Hessen en de Nederlandse Justitie omtrent de nog te ondergane straf, als mijn overstelling daadwerkelijk doorgang had gevonden. Ieder geval is het zo dat ik na het verstrijken van mijn halve straf geen nieuw WOTS aanvraag, daar ik 6 maanden later abgeschoben (zoals het de Duitsers zeggen en schrijven) wordt."

2. Verzoeker zond voorts een afschrift van een brief van het openbaar ministerie te Frankfurt am Main, Duitsland van 3 september 1998. Uit deze brief bleek dat verzoeker per 1 december 1999 zou worden vrijgelaten en uitgezet uit Duitsland.

E. REACTIE MINISTER VAN JUSTITIE

1. De Nationale ombudsman legde de Minister, naast de reactie van verzoeker, de volgende vragen voor:

"1. In uw brief van 12 november 1998 geeft u, onder verwijzing naar de parlementaire geschiedenis van de WOTS, aan zich gebonden te achten aan het advies van de bijzondere kamer van het gerechtshof te Arnhem. Betekent dit dat u geen zelfstandige beoordeling van het verzoek uitvoert?"

2. Uit de "Evaluatie van de Wet Overdracht tenuitvoerlegging Strafvonnissen, onderzoeksperiode 1991-1994", geschreven door mevrouw mr. M.M.P. Gijzen, komt op pagina IX naar voren dat Nederland verzoeken tot overbrenging in die periode afwees indien de bijzondere kamer van het gerechtshof te Arnhem negatief adviseerde ten aanzien van de overbrenging. Geldt deze vaststelling ook voor de periode van 1994 tot heden? 3. Uit het onder vraag 2. genoemde onderzoek komt op pagina 35 naar voren dat leden van de bijzondere kamer van het gerechtshof te Arnhem en een lid van het openbaar ministerie in het kader van een overbrengingsverzoek doorgaans de veroordeelde bezoeken in het buitenland. 3a. Is een dergelijk bezoek ook in dit geval aan de veroordeelde gebracht? Zo ja, is daar een verslag van beschikbaar? Zo nee, waarom niet? 3b. Is de omstandigheid dat een veroordeelde wel of niet is bezocht door leden van het hof van invloed op de beoordeling van een zaak als bedoeld in vraag 1.? 4. Verzoeker beschrijft in zijn brief van 1 januari 1999 een beslissing van de Duitse autoriteiten op basis waarvan hij op 1 december 1999 zal worden "abgeschoben", dat wil zeggen in vrijheid zal worden gesteld en naar Nederland zal worden uitgezet. 4a. Is deze beslissing u bekend? 4b. Is deze beslissing aanleiding voor u om verzoekers geval nader te bezien of althans om met verzoeker in contact te treden?"

2. De Minister van Justitie deelde in antwoord op de vragen van de Nationale ombudsman en naar aanleiding van de reactie van verzoeker onder meer het volgende mee: "Met betrekking tot uw eerste vraag bericht ik u als volgt. Indien ik van buitenlandse autoriteiten een verzoek tot tenuitvoerlegging van een in het buitenland opgelegde vrijheidsstraf ontvang, wordt het verzoek door medewerkers van het Bureau internationale Rechtshulp in Strafzaken van mijn Ministerie getoetst aan de juridische eisen gesteld in de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnis (Stb. 1986, 464) en in het Verdrag inzake de overbrenging van gevonnisde personen (Trb. 1983, 74) (zie achtergrond, onder **A.2.** en **A.3.**; N.o.) . Als het verzoek aan de juridische - vereisten voldoet en het verzoek de voorwaarde bevat dat de procedure van de voortgezette tenuitvoerlegging gevolgd dient te worden, wordt het verzoek ter advies aan het Gerechtshof te Arnhem voorgelegd. Het hof toetst het verzoek eveneens aan de juridische voorwaarden. Daarnaast beoordeelt het hof of de in het buitenland opgelegde vrijheidsstraf niet excessief is in verhouding tot hetgeen naar Nederlandse maatstaven in het concrete geval passend wordt geacht. In dit verband verwijs ik u naar de MvA bij de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnis, TK 1984-1985, 18 129, nr. 6, p. 12, waar is aangegeven dat artikel 43 Wots (de procedure van de voortgezette tenuitvoerlegging) alleen toepassing behoort te vinden in gevallen, waarin deze straf niet excessief zou zijn in verhouding tot hetgeen naar Nederlandse maatstaven in het concrete geval passend zou worden geacht. Tevens blijkt uit de adviezen dat het hof in voorkomende gevallen de persoonlijke omstandigheden van betrokkene bij de advisering betreft. Het hof laat hiertoe dan een voorlichtingsrapport uitbrengen door de Unit Buitenland & Buitenlandse Betrekkingen van de Reclassering Nederland en brengt eventueel een bezoek aan een gedetineerde. Aan mij gerichte brieven betreffende persoonlijke omstandigheden, zend ik door aan het hof opdat het hof deze brieven bij de totstandkoming van het advies kan betrekken. Bij zijn advies betreft het hof tevens de

conclusie van de Procureur-Generaal. Ter beantwoording van vraag 2 verwijs ik u naar mijn brief van 12 november 1998 waarin ik reeds heb aangegeven, dat ik mij gebonden acht aan een negatief advies van het Hof (zie ook MvA bij de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen, TK 1984-1985, 18 129, nr. 6, p. 12). Dit geldt dan ook voor de periode na de door u vermelde evaluatie. Met betrekking tot vraag 3a en 3b kan ik u het volgende meedelen. Uit het advies van het Hof blijkt mij niet dat er een bezoek aan (verzoeker; N.o.) is gebracht. Het Hof voert in dezen zijn eigen beleid. Indien een bezoek aan een veroordeelde wordt gebracht, ga ik ervan uit dat het hof de informatie die als gevolg van dit bezoek is verkregen, bij zijn advies aan mij betreft. Ik ontvang van een dergelijke bezoek geen verslag. In antwoord op uw vierde vraag kan ik u meedelen dat de beslissing van de Duitse autoriteiten dat (verzoeker; N.o.) zal worden 'abgeschoben' mij niet anders bekend is dan uit de bijlage bij de brief (van verzoeker, zie hiervóór onder D.2.; N.o.). Het bericht van de Duitse autoriteiten dat de verwachting is dat (verzoeker; N.o.) 1 december 1999 zal worden 'abgeschoben', is geen reden om het verzoek opnieuw in behandeling te nemen. De datum van deze 'Abschiebung' speelt nooit een rol in de beslissing tot overbrenging. Immers, de uitzetting betreft niet een regeling van strafrechtelijke aard. Onder meer over deze problematiek heb ik mij bij brief van 14 januari 1999 tot de Duitse autoriteiten gewend. Een afschrift van deze brief heb ik te uwer informatie hierbij gevoegd (zie hierna onder E.3.; N.o.). Ik heb nog geen reactie van de Duitse autoriteiten ontvangen. Ik wijs er nog op dat de genoemde datum van 'Abschiebung' ligt vóór de datum van de vervroegde invrijheidstelling in Nederland indien de tenuitvoerlegging van het Duitse strafvonnis zou worden overgenomen. Verzoeker komt bij voortgezet verblijf in Duitsland dus eerder op vrije voeten dan hij na een eventuele overbrenging naar Nederland zou komen. Mij is bekend dat buitenlandse gedetineerden in Duitsland soms na ommekomst van minimaal de helft van de straf kunnen worden uitgezet (abgeschoben) en dat dat voor gedetineerden aanleiding is een verzoek toe overbrenging alsnog in te trekken. Voorts wil ik in het kort nog reageren op enkele punten in de brief van (verzoeker, zie hiervóór onder D.1.; N.o.). Wat betreft de vraag van (verzoeker; N.o.) welke voorwaarden de Duitse autoriteiten hebben gesteld aan het verzoek tot overbrenging, kan ik u het volgende meedelen. Bij brief van 10 juli 1998 hebben de Duitse autoriteiten mij bericht dat zij de procedure van de voortgezette tenuitvoerlegging overeenkomstig artikel 10 van eerdergenoemd verdrag gevolgd wensen te zien. Verdere voorwaarden zijn door de Duitse autoriteiten niet gesteld. Tenslotte bericht ik u dat hetgeen (verzoeker; N.o.) schrijft over een brief van mij dat hij nogmaals een verzoek tot overbrenging kan indienen nadat de helft van de straf is tenuitvoergelegd, kennelijk op een misverstand berust. Een dergelijke brief heb ik niet aan hem verzonden."

3. Bij zijn reactie zond de Minister een afschrift van zijn brief van 14 januari 1998 aan de BundesMinister der Justiz van Duitsland. In deze brief staat onder meer:

"Naar aanleiding van gerezen onduidelijkheden bij de overbrenging van gevonnisde personen met toepassing van de procedure van de voortgezette tenuitvoerlegging, vraag ik uw aandacht voor het volgende. Het tussen Duitsland en Nederland geldende Verdrag inzake de overbrenging van gevonnisde personen laat de verdragspartijen de keuze tussen

de in artikel 11 genoemde omzettingsprocedure en de in artikel 10 genoemde procedure van onmiddellijke tenuitvoerlegging van het buitenlandse vonnis. Zoals wellicht bij u bekend bestaat aan Nederlandse zijde in beginsel een voorkeur voor de toepassing van eerdergenoemde omzettingsprocedure. De Nederlandse Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen biedt de Nederlandse Minister van Justitie echter ook de mogelijkheid om, op uitdrukkelijk verzoek van de veroordelende staat, aan de officier van justitie de aanwijzing te geven de verdere tenuitvoerlegging van de in het buitenland opgelegde vrijheidsstraf in Nederland onverkort te laten plaatsvinden, dus zonder toepassing van de omzettingsprocedure. Ingevolge een uitspraak van de Hoge Raad der Nederlanden van 27 januari 1998 dient de rechtbank in Nederland bij de omzetting van de buitenlandse straf (ex artikel 11 van het toepasselijke verdrag) te onderzoeken of een eventuele vervroegde of voorwaardelijke invrijheidstelling waartoe de verzoekende staat bij voortgezet verblijf van verzoeker in die staat *zeker of met grote mate van waarschijnlijkheid* zou zijn overgegaan, van dien aard zou zijn geweest dat verzoeker door de in Nederland opgelegde straf in een nadeliger positie zou zijn komen te verkeren voor wat de daadwerkelijke duur van zijn detentie betreft. Ik acht deze uitspraak en daarmee het in die uitspraak genoemde criterium ook van toepassing op het bepalen van het tijdstip van invrijheidstelling in Nederland in geval van een overbrenging met toepassing van de in artikel 10 van het toepasselijke verdrag genoemde procedure van de voortgezette tenuitvoerlegging. Sedert bovengenoemde uitspraak vraag ik de verzoekende staten derhalve om mij, ten behoeve van het bepalen van de hoogte van de straf in Nederland en om te voorkomen dat betrokkene na overbrenging in een strafrechtelijk nadeliger positie komt te verkeren, te berichten of verzoeker bij voortgezet verblijf in de verzoekende staat in aanmerking zou zijn gekomen voor een in dat land bestaande regeling van strafvermindering, en zo ja, op welke datum verzoeker in die staat *zeker of met grote mate van waarschijnlijkheid* ingevolge zo'n regeling vervroegd/voorwaardelijk in vrijheid zou zijn gesteld. Ik overleg deze informatie dan aan de Bijzondere Kamer van het Gerechtshof te Arnhem, die mij in deze zaken dient te adviseren. Gelet op het bovenstaande en ten behoeve van een bespoediging van de overbrengingsprocedure, verzoek ik u op de eerste plaats de deelstaten te vragen om in het verzoek tot overbrenging standaard de in dat geval geldende regeling van voorwaardelijke invrijheidstelling in Duitsland op te nemen. In verband met de gebleken samenhang van de regeling van voorwaardelijke invrijheidstelling met de administratieve regeling van § 456a StPO, maak ik u tevens attent op het volgende. De afgelopen periode is het voorgekomen dat de Bijzondere Kamer van het Gerechtshof te Arnhem mij adviseert de aan verzoeker door de Duitse rechter opgelegde vrijheidsstraf verder in Nederland ten uitvoer te leggen, maar niet eerder dan vanaf de datum waarop verzoeker ingevolge de Duitse regeling van voorwaardelijke invrijheidstelling (§ 57 StGB) na het ondergaan van de helft van de straf in vrijheid kan worden gesteld. Het Hof wil hiermee kennelijk voorkomen dat de veroordeelde door zijn overbrenging naar Nederland, alwaar verzoeker volgens Nederlandse wetgeving in principe vervroegd in vrijheid zal worden gesteld nadat hij tweederde van zijn straf heeft ondergaan, langer in detentie zal verblijven, dan wanneer hij in Duitsland zou blijven. Naar

aanleiding van deze adviezen hebben de autoriteiten van de betreffende deelstaten mij op mijn verzoek geïnformeerd omtrent de regeling van voorwaardelijke invrijheidstelling en in een aantal zaken aangegeven dat hoewel betrokkene in Duitsland ingevolge de regeling § 57 StGB niet na het ondergaan van de helft van de straf voorwaardelijk in vrijheid gesteld zal worden (maar waarschijnlijk nadat twee derde is ondergaan) er wel het voornemen bestaat betrokkene voor de twee derde datum ex § 456 StPO 'auszuweisen'. Mede gelet op de aard van de laatstgenoemde regeling, zijnde een administratieve regeling en geen regeling van voorwaardelijke/vervroegde invrijheidstelling, ben ik van mening dat ik in een dergelijk geval wel met een overbrenging kan instemmen, ook al betekent dit dat betrokkene in Nederland na overbrenging langer gedetineerd zal zijn dan bij voortgezet verblijf in Duitsland. Immers de mogelijkheid tot uitzetting voordat twee derde van de opgelegde vrijheidsstraf is ondergaan komt door de overbrenging naar Nederland te vervallen. Voorwaarde voor mijn instemming is dan wel dat ik formeel wordt geïnformeerd dat betrokkene zich ervan bewust is dat hij bij voortgezet verblijf in Duitsland mogelijk eerder in vrijheid zou zijn gesteld, maar ondanks dat toch naar Nederland overgebracht wenst te worden. Ik verzoek u dan ook de deelstaten te verzoeken om mij in de voorkomende gevallen een dergelijke verklaring te doen toekomen. Mede gelet op bovenstaande complicaties bij een op handen zijnde beslissing ex § 456 StPO, verzoek ik u mij tevens te informeren omtrent deze regeling (wanneer komt betrokkene hiervoor in aanmerking etc.) en wel m.n. omtrent de vraag hoe deze procedure zich verhoudt tot de overbrengingsregeling ex § 71 van het Duitse IRG, nu mij uit Duitse literatuur (...) is gebleken dat de overbrengingsregeling (§ 71 IRG) de voorkeur heeft boven toepassing van de regeling ex § 456 StPO. Wellicht kunt u het ertoe leiden dat hierbij de deelstaten hetzelfde beleid toepassen, waarbij bijvoorbeeld voorkomen wordt dat een overbrengingsprocedure doorkruist wordt door een uitzetting ex § 456a StPO."

F. INLICHTINGEN PROCUREUR-GENERAAL BIJ HET GERECHTSHOF TE ARNHEM

1. Naar aanleiding van de informatie die de Minister van Justitie had verstrekt stelde de Nationale ombudsman de procureur-generaal bij het gerechtshof te Arnhem de volgende vragen:

"1. Kunt u in aanvulling op hetgeen de Minister van Justitie reeds naar voren heeft gebracht, nadere informatie verstrekken ten aanzien van de vragen die de Nationale ombudsman bij brief van 19 januari 1999 aan de Minister heeft gesteld?

2. Welke stukken uit een dossier als dat van verzoeker worden aan de Minister toegestuurd en welke niet?

3. Kunt u aangeven welke norm is gehanteerd bij de vaststelling dat de straf die in Duitsland aan verzoeker is opgelegd excessief is te achten? Bestaan er richtlijnen op dit punt?"

2. In antwoord op deze vragen deelde de hoofdadvocaat-generaal bij het gerechtshof te Arnhem onder meer het volgende mee:

"1. De enige aanvulling die ik kan geven is de bevestiging dat er door het gerechtshof geen bezoek is gebracht aan (verzoeker; N.o.). In gevallen waarin wel een bezoek wordt

afgelegd neemt het hof daartoe vooraf een afzonderlijke beslissing. Overigens kan ik te uwer informatie nog mededelen dat de ervaring leert dat het hof slechts in ongeveer een op de zes gevallen besluit tot een bezoek.

2. De Minister beschikt over het dossier en zendt dit aan het hof voor advies. Het dossier wordt vervolgens met toevoeging van het advies van het hof en het verslag van de procureur-generaal (thans advocaat-generaal) aan de Minister geretourneerd. 3. Als "norm" is door het hof ongetwijfeld gehanteerd de hoogte van de strafmaat die in Nederland voor een soortgelijk delict te naaste bij zou worden opgelegd. (...) Voor de invoer van ongeveer 4 kg. cocaïne (zoals in dit geval) pleegt in ons land door de bank genomen een substantieel lagere straf te worden opgelegd (zie ook achtergrond, onder B.; N.o.)."

BEOORDELING EN CONCLUSIE

1. Verzoeker klaagt erover dat de Minister van Justitie op 11 augustus 1998 het verzoek om tenuitvoerlegging in Nederland van de in de Bondsrepubliek Duitsland door de rechter aan hem opgelegde gevangenisstraf, heeft afgewezen.

2. Overbrenging van gevonniste personen naar Nederland gebeurt op basis van de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen (Wots, zie achtergrond, onder A.1. en A.3.). De overbrengingsprocedure is er één tussen de veroordelende staat (i.c. de Duitse deelstaat Hessen) en Nederland, waarin de gevonniste persoon een beperkte rol speelt. Zo staat er geen beroep open tegen beslissingen van de Nederlandse Minister van Justitie. Gelet op de toepasselijke regelgeving heeft de Minister van Justitie een discretionaire bevoegdheid tot beslissen op overnameverzoeken als bedoeld in artikel 43 van de Wots (zie achtergrond, onder A.3.). Blijkens de Memorie van Antwoord bij de Wots zal de Minister in gevallen waarin de bijzondere kamer van het gerechtshof te Arnhem negatief op het verzoek heeft geadviseerd zich gebonden achten aan een dergelijk negatief advies. Bij het uitoefenen van zijn bevoegdheid heeft de Minister intussen een eigen verantwoordelijkheid voor de uiteindelijke beslissing op een verzoek tot overname en voor de motivering daarvan. In verband daarmee dient de Minister te beoordelen of het rechterlijk advies en de verdere stukken het te nemen besluit kunnen dragen.

3.1. Verzoeker is op 24 juni 1996 in Duitsland gearresteerd op verdenking van drugssmokkel. Hij is in verband met dit feit op 4 september 1996 veroordeeld tot 6 jaar gevangenisstraf. Op 5 september 1996 diende verzoeker bij de autoriteiten van de Duitse deelstaat Hessen een verzoek in om zijn gevangenisstraf in Nederland te mogen ondergaan. Zijn advocaat diende een gelijkloidend verzoek in op 4 oktober 1996. Bij brief van 10 juli 1997 deelde het Ministerie van Justitie van de Duitse deelstaat Hessen aan de Nederlandse Minister van Justitie mee te kunnen instemmen met voortzetting van de tenuitvoerlegging met toepassing van artikel 10 van het verdrag inzake de overbrenging van gevonniste personen (zie achtergrond, onder A.2.).

3.2. Verzoeker heeft ter ondersteuning van het verzoek tot overbrenging in de procedure voor de bijzondere kamer van het gerechtshof te Arnhem meerdere omstandigheden van persoonlijke aard naar voren gebracht. Deze kwamen erop neer dat het contact tussen hem en zijn familie door de detentie in Hessen zeer werd bemoeilijkt. Verzoeker gaf in dat verband aan zeer onder dit aspect van zijn detentie in het buitenland te lijden. In zijn

advies aan het gerechtshof heeft de procureur-generaal onder meer aangegeven dit standpunt van verzoeker als reëel te beoordelen. Hij vroeg zich echter af hoe duurzaam de acceptatie van verzoeker zou zijn bij een langere strafduur na overname door Nederland. De procureur-generaal gaf het hof daarom in overweging om de Minister van Justitie te adviseren de aan verzoeker opgelegde straf in Nederland ten uitvoer te leggen na het verstrijken van de Halbstrafe-termijn (zie bevindingen onder **A.3.** en achtergrond, onder **A.1.2.**). De procureur-generaal doelde daarmee op de mogelijkheid voor gedetineerden in Duitsland om na het verstrijken van de helft van de strafduur vervroegde invrijheidstelling te vragen.

3.3. Het gerechtshof te Arnhem adviseerde de Minister van Justitie op 30 juli 1998 negatief ten aanzien van de gevraagde overbrenging van verzoeker. Het hof had bij het opstellen van zijn advies onder meer acht geslagen op het standpunt van verzoeker en op een rapport van de reclassering Maastricht over de persoonlijke situatie van verzoeker.

Daarnaast had het hof acht geslagen op de wetsgeschiedenis van de Wots (zie achtergrond, onder **A.4.**). Met name overwoog het hof in dit verband dat de rechtstreekse overname beperkt dient te blijven tot uitzonderlijke gevallen waarin sprake is van klemmende omstandigheden. Ten aanzien van de omstandigheden van verzoeker kwam het hof tot de beoordeling dat deze onvoldoende klemmend waren. In zijn brief van 11 augustus 1998 aan verzoeker gaf de Minister van Justitie een overzicht van de argumenten die het hof had gehanteerd in zijn advies en nam de Minister dit advies over.

3.4. Tijdens het onderzoek bleek dat verzoeker niet de gehele gevangenisstraf zou behoeven te ondergaan, maar dat hij op 1 december 1999 door de Duitse autoriteiten in vrijheid zou worden gesteld. Verzoeker gaf in dit verband aan dat hij na het verstrijken van de Halbstrafe-termijn niet nogmaals om overbrenging naar Nederland zou vragen.

4. Verzoeker was van mening dat de Minister van Justitie het verzoek tot overbrenging ten onrechte had afgewezen. Hij legde onder meer nadruk op de omstandigheid dat hij had kennis genomen van de eventueel langere strafduur bij overbrenging naar Nederland. Hij had desondanks echter bewust ingestemd met overbrenging naar Nederland, gelet op het klemmende karakter van de door hem gestelde persoonlijke omstandigheden. Met name gelet op het advies van de procureur-generaal kon verzoeker geen begrip opbrengen voor het feit dat de Minister het verzoek had afgewezen.

5. De Minister bracht naar voren dat de regeling van de rechtstreekse overname ex artikel 43 Wots in het geval van verzoeker geheel correct was verlopen. Hij wees daarbij op de Memorie van Antwoord bij de Wots (zie achtergrond, onder **A. 4.**) op grond waarvan hij zich bij de beoordeling van het verzoek van de Duitse autoriteiten gebonden achtte aan het advies van het gerechtshof te Arnhem. De Minister bevestigde in dit verband dat in soortgelijke zaken nog nooit was afgeweken van adviezen van het gerechtshof.

6.1. Bij de beoordeling van de klacht van verzoeker is het volgende van belang. Gelet op de discretionaire bevoegdheid van de Minister bij de beoordeling van verzoeken tot rechtstreekse overname van buitenlandse strafvonnissen, beperkt de Nationale ombudsman zich tot de vraag of de Minister op juiste wijze invulling heeft gegeven aan zijn verantwoordelijkheid zoals hiervóór omschreven onder 2.

6.2. Het staat vast dat bij de beoordeling van het verzoek tot overbrenging van verzoeker op zorgvuldige wijze aandacht is besteed aan de door hem naar voren gebrachte argumenten en aan zijn persoonlijke situatie. Ook overigens is voldaan aan de wettelijke vereisten voor de behandeling van dit verzoek. De Minister heeft aldus in redelijkheid kunnen besluiten het advies van het gerechtshof te Arnhem te volgen en het verzoek tot overbrenging af te wijzen. Daaraan doet niet af dat de Nationale ombudsman begrip heeft voor de argumenten van verzoeker wat betreft de door hem gevoelde spanning tussen de wenselijkheid om overbrenging slechts onder bepaalde voorwaarden toe te staan en het voor hem nadelige effect van de op dit punt geldende regelgeving. De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het Ministerie van Justitie, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Justitie, is niet gegrond.